

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 318 81 88
Telex 32374 KYDER

-Aan:
Zie verzendlijst.

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/91/095/3720	29 juli 1991
Onderwerp			
Joegoslavië: recente ontwikkelingen			

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze
Het Hoofd Stafafdeling Inlichtingen

Kolonel der Cavalerie

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28 's-Gravenhage	070 - 318 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/91/095/3720, d.d. 29 juli 1991

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Inlichtingendienst Buitenland

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Buitenlandse Zaken ✓

t.a.v. AMAD

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGDIENST

JOEGOSLAVIE
Militair-politieke situatie
24/91

(Afgesloten: 291200 JULI 1991)

1. Situatie Kroatië

Kroatië heeft volgens persberichten afgelopen zaterdagavond ingestemd met de oproep van het staatspresidium voor een staakt-het-vuren en (eenzijdig) een wapenstilstand afgekondigd. Naar verluidt heeft de Kroatische leiding in dat kader de eis laten vallen, dat de JNA in Kroatië zich moet terugtrekken in de kazernes.

Vrijdag jl. was een langdurig crisisberaad van het federale presidium over de voortdurende strijd in Kroatië tussen de Kroatische Nationale Garde (NG) en Servische strijdgroepen en over de rol van de reguliere strijdkrachten van Joegoslavië (JNA) daarbij, nog mislukt. Opnieuw had men geen overeenstemming kunnen bereiken over de wijze waarop de eventuele JNA-terugtrekking en de ontwapening/demobilisatie van alle gewapende (para-militaire) organisaties zou moeten worden gekoppeld. De Kroatische regering acht, zoals bekend, alle Kroatische gewapende organisaties (vnl. reservisten en gardisten) legaal, verzet zich tegen een eenzijdige demobilisatie ervan, en beschuldigt de JNA ervan de Servische militanten in Kroatië actief te steunen.

De huidige sterkte van het JNA in en rond Kroatië wordt geraamd op in totaal ca 90.000 man. Het merendeel daarvan is geconcentreerd rond de gebieden waar de strijd plaatsvindt tussen Kroaten en Servische minderheden. De sterkte van de Servische militanten die actief (kunnen) zijn ten behoeve van de Servische enclaves in Kroatië wordt, op basis van overigens weinig betrouwbare gegevens, voorlopig geschat op ca 30.000 man. Van Kroatische zijde staat daartegenover: een Nationale Garde van ca 30.000 man, een territoriale verdediging van 150.000 - 190.000 man en een para-militaire organisatie van de regerende Kroatische Democratische Unie van ca 15.000 man. Eenheden van de laatstgenoemde organisatie bevinden zich grotendeels in oorden in Kroatië met een overwegend Servische bevolking. De Kroatische eenheden zijn lichtbewapend maar hebben het voordeel van goede terreinkennis. Overigens nemen berichten over groeiende aantallen deserteurs bij de Kroatische militie als gevolg van de jongste successen van Servische militanten/JNA toe.

2. EG-bemiddeling

Nadat het overleg van het zgn. Pentagonale Initiatief, bestaande uit Italië, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechoslowakije en Joegoslavië over de crisis dit weekeinde zonder resultaat is afgesloten, wordt naar aanleiding van de voortdurende gevechten in Kroatië in EG-verband vandaag opnieuw getracht een definitieve wapenstilstand te bewerkstelligen tussen de Kroatische

(para-)militairen en Servische militanten. De federale premier Markovic, de minister van Buitenlandse Zaken Loncar en het gehele staatspresidium zijn uitgenodigd voor overleg in Brussel. Van het presidium zullen echter voorzover bekend slechts twee leden (de afgevaardigden van Macedonië en Bosnië) aan dit beraad deelnemen.

Volgens een nieuw EG-voorstel zouden zowel het JNA als de Kroatische milities via gezamenlijke patrouilles moeten gaan toezien op naleving van de beoogde wapenstilstand. Verder is het de bedoeling dat ook in Kroatië een soort supervisorrol wordt toebedeeld aan de reeds in Joegoslavië (Slovenië) verblijvende EG-waarnemers. Dit vereist een bijstelling van het mandaat voor deze waarnemers.

Nog onduidelijk is of alle partijen en de leiding van de JNA in Joegoslavië bereid zullen zijn in te stemmen met een formele uitbreiding van het mandaat tot Kroatië en met de overige details van het EG-voorstel. Mede met dit oogmerk zal deze week een nieuwe EG-troika missie naar Joegoslavië vertrekken. Overigens heeft de voorzitter van het Presidium, de Kroaat Mesic, zondag gepleit voor het stationeren van een Europese vredesmacht in Kroatië. Vooralsnog is de kans klein dat met name van de zijde van Servië en de JNA hiermee zal worden ingestemd. In dit verband moet erop gewezen worden dat, door de nogal zware verliezen die Servische militanten/JNA de afgelopen dagen de Kroatische milities vooral rond Glina hebben toegebracht, de Serviërs zich in een sterkere positie voelen tegenover de Kroatische leiding. In hoeverre men van Servische zijde daadwerkelijk bereid zal zijn in te stemmen met een wapenstilstand in Kroatië conform het EG-voorstel moet tegen deze achtergrond worden betwijfeld.

3. Slovenië

In Slovenië draagt de JNA posities en taken over aan Sloveense eenheden en trekt zich terug uit Slovenië. Sloveense grenspolitie is nu verantwoordelijk voor de beveiliging van de grenzen met Italië, Oostenrijk en Hongarije. Dit is overeenkomstig het Brioni-akkoord, zij het dat deze overdracht sneller plaatsvindt dan verwacht. De JNA heeft ook ingestemd met het ontslag uit de dienst van alle Sloveense dienstplichtigen per medio augustus. Een eerste groep komt vrij op 31 juli. Tevens hebben Sloveense en JNA-functionarissen naar verluidt een akkoord bereikt over de teruggave van buitgemaakt JNA-materieel aan het JNA. Tot dusverre is (nog) geen overeenstemming over de terugtrekking van resterende luchtmacht- en luchtverdedigingseenheden van de JNA uit Slovenië bereikt.

4. Conclusie/voorzicht

Terwijl het overleg tussen Slovenië en de JNA positief verloopt en de spanning in deze republiek sterk afneemt, duurt de strijd in Kroatië tussen de Nationale Garde van deze republiek en Servische strijdgroepen onverminderd voort. Met name aan Kroatische zijde lijken veel slachtoffers te vallen. Er zijn enige aanwijzingen dat het verloop van deze strijd bij de Kroatische regering tot een grotere concessiebereidheid heeft geleid. Daarentegen kan dit juist een verharding van de standpunten van Servië en de JNA tot gevolg hebben, hetgeen het internationale overleg over de Joegoslavische crisis nog ernstig kan compliceren.